

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Τίτλος πτυχιακής εργασίας:

**“Σώμα Επιθεωρητών και Ελεγκτών
της Δημόσιας Διοίκησης”**

Όνοματεπώνυμο σπουδάστριας:

Τσατσαρώνη Αικατερίνη

Αριθμός Μητρώου:

16003

Επιβλέπων καθηγητής:

Χρήστος Τσουραμάνης

- ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2016 -

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	3
Ιστορία – Θεσμικό Πλαίσιο	5
2. Στόχοι και αρμοδιότητες του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.	7
2.1 Οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς.....	10
2.2 Συμπεριφορά των Δημόσιων Υπαλλήλων προς τους πολίτες	11
2.3 Η συμπεριφορά των πολιτών προς τους Δημόσιους Υπαλλήλους	18
2.4 Διαύγεια.....	19
3. Οργάνωση.....	21
3.1 Οργανόγραμμα.....	24
3.2 Πεδίο Παρέμβασης	25
4. Εκθέσεις Δραστηριότητας-Υλοποίηση Προτάσεων	27
5. Διεθνής Συνεργασία.....	35
Επίλογος	37
Βιβλιογραφία	39
Παράρτημα	41

Πρόλογος

Η δημόσια διοίκηση στη χώρα μας, όπως και σε κάθε άλλη χώρα άλλωστε, είναι αναγκαίο να λειτουργεί σωστά φροντίζοντας για την τήρηση των κανόνων της νομιμότητας και για την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών. Βέβαια, σε πρακτικό επίπεδο είναι πολλά τα προβλήματα που συναντώνται στη διοικητική πραγματικότητα, όπως είναι το φαινόμενο της διαφθοράς, της κακοδιοίκησης και της ιδιοτέλειας σε τοπικό, περιφερειακό ή κεντρικό επίπεδο της δημόσιας διοίκησης. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν αυτά τα προβλήματα είναι απαραίτητο να γίνεται έλεγχος της δημόσιας διοίκησης.

Ο σκοπός της εργασίας, όπως υποδηλώνει και ο τίτλος της, είναι να παρουσιάσει το έργο του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. το οποίο στοχεύει στην καταστολή της διαφθοράς και στην βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών στο δημόσιο τομέα.

Η ύλη της εργασίας διακρίνεται σε πέντε τμήματα. Στο πρώτο από αυτά που έχει τον τίτλο 'Ιστορία – Θεσμικό Πλαίσιο' παρουσιάζονται αφενός η θέσπιση του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. ως όργανο εσωτερικού ελέγχου της δημόσιας διοίκησης και αφετέρου η σύσταση του Συνήγορου του Πολίτη ως όργανο εξωτερικού ελέγχου.

Στο δεύτερο τμήμα καταγράφονται η αποστολή, οι στόχοι αλλά και οι αρμοδιότητες με τις οποίες έχει επιφορτιστεί το Σώμα, προκειμένου να φέρει σε πέρας το έργο του. Στο ίδιο τμήμα γίνεται αναφορά στον Οδηγό Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς, όπου αναλύεται η συμπεριφορά που πρέπει να έχουν οι δημόσιοι υπάλληλοι προς τους πολίτες αλλά και το αντίστροφο. Επίσης, παρατίθεται στοιχεία για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η Δι@υγεία.

Στο τρίτο τμήμα, επισημαίνεται η οργάνωση του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. το οποίο στελεχώνεται από τον Ειδικό Γραμματέα, τους Επιθεωρητές – Ελεγκτές, τους Βοηθούς Επιθεωρητές – Ελεγκτές και τους Προϊστάμενους Ελεγκτές. Επίσης,

παρουσιάζεται το οργανόγραμμα του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. και το πεδίο παρέμβασης, με τις υπηρεσίες που ελέγχονται.

Ακολουθεί το τέταρτο τμήμα με τις ετήσιες εκθέσεις δραστηριότητας, καθώς και τα στοιχεία για τους ελέγχους που πραγματοποιεί το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. . Συγκεκριμένα, καταγράφονται περιπτώσεις ελέγχων των ετών 2013 και 2014.

Στο τελευταίο τμήμα προσεγγίζεται η διεθνής δραστηριότητα του Σώματος, οι επαφές με αντίστοιχους θεσμούς άλλων χωρών και τα συνέδρια που έχουν πραγματοποιηθεί.

Στην συνέχεια παρατίθενται οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις (URL'S) διαδικτυακών τόπων από όπου αντλήθηκαν πληροφορίες και η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε.

Ολοκληρώνοντας, αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή Χρήστο Τσουραμάνη για την πολύτιμη βοήθεια του, τις χρήσιμες υποδείξεις και συμβουλές που συνέβαλαν στην εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

Ιστορία – Θεσμικό Πλαίσιο

Το Σώμα Επιθεωρητών – Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.) ιδρύθηκε το 1997 με το νόμο 2477. Ως πρότυπο χρησίμευσε η Γενική Επιθεώρηση Δημόσιας Διοίκησης της Γαλλίας. Ο νόμος αυτός καθιέρωσε τόσο εξωτερικό όσο και εσωτερικό έλεγχο της δημόσιας διοίκησης.

Όσον αφορά τον εξωτερικό έλεγχο της Δημόσιας Διοίκησης καθιερώθηκε ο Συνήγορος του Πολίτη (αγγλ. citizens advocate). Ο Συνήγορος του Πολίτη συνιστά ανεξάρτητη διοικητική αρχή και διαδραματίζει το ρόλο του διαμεσολαβητή μεταξύ των πολιτών και της Διοίκησης, δηλαδή των δημοσίων υπηρεσιών, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και ορισμένων επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας. Ο Συνήγορος του Πολίτη ουσιαστικά προστατεύει τα δικαιώματα των πολιτών, φροντίζει να τον υπερασπίζεται όταν γίνονται διακρίσεις εις βάρος του, καταπολεμά την κακοδιοίκηση και μεριμνά ώστε να τηρείται η νομιμότητα. Ο πολίτης προσπαθεί αρχικά να επιλύσει το ζήτημα με τον ίδιο το φορέα και σε περίπτωση που οι προσπάθειες δεν δώσουν λύση στο πρόβλημα, τότε καταφεύγει στο Συνήγορο του Πολίτη. Ο θεσμός αυτός υπάρχει σε 85 χώρες σε όλο τον κόσμο και σε 27 ευρωπαϊκές χώρες και είναι γνωστός διεθνώς ως Διαμεσολαβητής (Ombudsman).

Ο Συνήγορος του Πολίτη ερευνά πράξεις ή παραλείψεις οργάνων των δημοσίων υπηρεσιών που παραβιάζουν δικαιώματα των πολιτών ή προσβάλλουν νόμιμα συμφέροντα τους. Υπάρχει περίπτωση προσβολής ενός δικαιώματος Συνταγματικά και νομικά κατοχυρωμένου από ένα ατομικό ή συλλογικό όργανο ή ακόμα και άρνηση του να εκπληρώσει μια υποχρέωση του που επιβάλλεται δικαστικά ή νομικά. Ακόμα, ενδέχεται να υπάρχει κακοδιοίκηση και παραβίαση της διαφάνειας.

Επίσης, ο Συνήγορος του Πολίτη διαμεσολαβεί και σε υποθέσεις σχετικά με την ποιότητα ζωής και την προστασία του περιβάλλοντος όπως είναι η διύλιση και διανομή ύδατος, η διανομή ηλεκτρικού ρεύματος, οι τηλεπικοινωνίες, η αυθαίρετη

δόμηση, η παράνομη λειτουργία βιομηχανικών εγκαταστάσεων, η προστασία δασών κλπ.

Ο Συνήγορος του Πολίτη διορίζεται από τον Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και η διάρκεια της θητείας του είναι πέντε έτη, περιλαμβάνει έξι θεματικούς κύκλους που συντονίζονται από τους αντίστοιχους βοηθούς Συνηγόρους. Οι κύκλοι είναι οι ακόλουθοι:

α) Κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

β) Κύκλος Κοινωνικής Προστασίας

γ) Κύκλος Ποιότητας Ζωής

δ) Κύκλος Σχέσεων Κράτους – Πολίτη

ε) Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού

στ) Κύκλος Ισότητας των Φύλων

Σχετικά με τον εσωτερικό έλεγχο της Δημόσιας Διοίκησης συγκροτήθηκε το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. επί υπουργίας του Αλέκου Παπαδόπουλου και λειτούργησε από το Φεβρουάριο του 1998. Το Σώμα αυτό κάνει επιθεωρήσεις και έκτακτους ελέγχους στις δημόσιες υπηρεσίες προκειμένου να διαπιστωθεί ότι όλα λειτουργούν με βάση τις ισχύουσες διατάξεις. Επιλεγμένος πρώτος από τη λειτουργία του Σώματος Γενικός – Επιθεωρητής, προϊστάμενος του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. υπήρξε ο Δημήτριος Ι. Σφήκας, με βαθμό Γενικού Διευθυντή του τότε Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Το 2000 συστήθηκε θέση Ειδικού Γραμματέα, ο οποίος είναι ο προϊστάμενος του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.

2. Στόχοι και αρμοδιότητες του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.

Η αποστολή του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. βασίζεται στην διασφάλιση της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης φροντίζοντας να επισημανθούν τα φαινόμενα κακοδιοίκησης, διαφθοράς, αναποτελεσματικότητας, χαμηλής παραγωγικότητας αδιαφανών διαδικασιών και κακής ποιότητας παρεχόμενων υπηρεσιών.

Όσον αφορά την κακοδιοίκηση και την διαφθορά στην ελληνική κοινωνία, είναι ένα κοινωνικό-οικονομικό φαινόμενο, το οποίο τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα επιφέρει δυσμενείς επιπτώσεις στην εξέλιξη της κοινωνίας και στην λειτουργία του κράτους. Επίσης, είναι ένα από τα βασικότερα αίτια της κρίσης και λειτουργεί ανασταλτικά στην ανάπτυξη της χώρας. Παράλληλα, στην Ελλάδα, οι τρόποι και οι μέθοδοι της αντιμετώπισης της σε όλα τα πεδία, δεν έχουν αποτελέσει μέχρι πρόσφατα, αντικείμενο ολοκληρωμένης επιστημονικής έρευνας. Επιπρόσθετα, τα τελευταία δέκα χρόνια άρχισαν να προσδιορίζονται επιστημονικά οι έννοιες της διαφθοράς και της κακοδιοίκησης, να δημοσιεύονται μελέτες και άρθρα και να διεξάγονται συνέδρια προκειμένου να εξεταστεί το θέμα της διαφθοράς και της κακοδιοίκησης.¹

Γενικά το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. καλείται να αντιμετωπίσει προβλήματα οργάνωσης, συγκρότησης και λειτουργίας του διοικητικού συστήματος στην χώρα μας, όπως είναι η ακαταλληλότητα της δημόσιας υπαλληλίας, οι πελατειακές σχέσεις, η λειτουργική εσωστρέφεια, η κομματικοποίηση, τα φαινόμενα διαφθοράς και ο υδροκεφαλισμός των δημόσιων υπηρεσιών. Όλα αυτά οδήγησαν τους πολίτες να χάσουν την εμπιστοσύνη τους στους δημόσιους θεσμούς με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένας 'φαύλος κύκλος' της διοικητικής τελμάτωσης και γραφειοκρατικής παραλυσίας. Το γεγονός αυτό επιμένει την κρίση νομιμότητας και

¹ Κακοδιοίκηση και Διαφθορά Δ.Δ, Βενετσανοπούλου Μάρω

νομιμοποίησης που μαστίζει εν γένει τη λειτουργία της πολιτείας.²

Ένα ακόμα πρόβλημα που αντιμετωπίζει η δημόσια διοίκηση είναι η γραφειοκρατική αναποτελεσματικότητα εξαιτίας του πληθωρικού μεγέθους, της χαοτικής δομής των συντρέχουσων αρμοδιοτήτων, της έλλειψης θεσμικής εποπτείας των υπουργείων, της έλλειψης αξιοκρατικών μηχανισμών παραγωγής και του χαμηλού επιπέδου του διευθυντικού προσωπικού της διοίκησης, της αδιαφάνειας της κρατικής μηχανής και των ανισοτήτων και των συντεχνιακών πρακτικών που διαμόρφωσαν το μισθολόγιο των δημόσιων υπαλλήλων.

Συμπερασματικά, το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. οφείλει να αντιμετωπίσει όλα τα προαναφερθέντα προβλήματα της δημόσιας διοίκησης έχοντας ως βασικούς άξονες-στόχους τους εξής:

- Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας και η αύξηση της αποδοτικότητας της διοικητικής δράσης.
- Η βελτίωση της ποιότητας και επάρκειας των παρεχόμενων από την δημόσια διοίκηση υπηρεσιών.
- Η οικονομικότητα της διοικητικής λειτουργίας και ο περιορισμός της σπατάλης.
- Η προστασία των αρχών της νομιμότητας και η κατοχύρωση της διαφάνειας στις διοικητικές πράξεις.

Οι αρμοδιότητες με τις οποίες επιφορτίζεται το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. είναι:³

- Οι επιθεωρήσεις, οι έλεγχοι και οι έρευνες, έτσι ώστε να εξεταστεί αν τηρούνται οι όροι της νομιμότητας και οι τυπικές διαδικασίες και να διαπιστωθεί αν υπάρχουν φαινόμενα παρανομιών.
- Η αναζήτηση δυσλειτουργιών της δημόσιας διοίκησης και παραγόντων που επηρεάζουν αρνητικά τον τρόπο διοίκησης, την ποιότητα των

² Opengov.gr (αιτιολογική PDF)

³ www.seedd.gr Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων 2014

υπηρεσιών, την διαχείριση των πόρων και την αποτελεσματικότητα των λειτουργιών.

- Ο έλεγχος της λειτουργίας των υπηρεσιών, προκειμένου να επιτυγχάνεται η εξυπηρέτηση του πολίτη.
- Η επιτέλεση Ένορκων Διοικητικών Εξετάσεων, για να διαπιστωθεί αν έχουν διαπραχθεί πειθαρχικά αδικήματα.
- Ο έλεγχος της περιουσιακής κατάστασης των υπαλλήλων που σχετίζονται με το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ..
- Οι προανακρίσεις και οι προκαταρκτικές εξετάσεις με εντολή του εισαγγελέα.
- Η συλλογή του απαραίτητου αποδεικτικού υλικού, με σκοπό να διαβιβαστεί στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή η σχετική αναφορά, για αδικήματα που έχουν διαπράξει οι δημόσιοι υπάλληλοι.
- Η επίβλεψη των πειθαρχικών διαδικασιών σε όλους τους φορείς που ελέγχονται από το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. (ν.4152/2013 ΦΕΚ Α 107/9-5-13).
- Ο έλεγχος των δημόσιων φορέων για την τήρηση των υποχρεώσεων του άρθρου 10 του Ν. 4305/2014 «Ανοικτή διάθεση και περαιτέρω χρήση εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων του δημόσιου τομέα» (ΦΕΚ Α 237/31-10-14).⁴

2.1 Οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς

Ένας από τους σημαντικότερους στόχους της σύγχρονης δημόσιας διοίκησης είναι η υποστήριξη και η εξυπηρέτηση του πολίτη με βάση κάποιους υψηλούς ποιοτικούς όρους. Προκειμένου να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι είναι απαραίτητο οι λειτουργοί της δημόσιας διοίκησης να αναπτύξουν μια κουλτούρα και συμπεριφορά που να είναι σύμφωνη με τις θεμελιώδεις ηθικές αρχές δράσης. Συνεπώς, οι λειτουργοί της δημόσιας διοίκησης θα πρέπει να συμμορφώνονται με την αρχή της επιείκειας, τις παραδεκτές αρχές του διοικητικού δικαίου και την έννομη τάξη. Έτσι, δημιουργήθηκε ένας οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς των δημόσιων υπαλλήλων, ο οποίος προβάλλει το πρότυπο για την νομικά και ηθικά ορθή συμπεριφορά τους στις καθημερινές συναλλαγές με τους πολίτες. Ο νέος οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς στοχεύει να καλύψει τα τυχόν κενά και να ενισχύσει την συμπεριφορά των δημόσιων υπαλλήλων, αποσκοπώντας στην βελτίωση των σχέσεων Κράτους-πολίτη και στην εύρυθμη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης.⁵

Οι στόχοι του οδηγού ορθής διοικητικής συμπεριφοράς είναι τρεις:

- Η διατύπωση σαφών κανόνων συμπεριφοράς για τους δημόσιους υπαλλήλους.
- Ο προσδιορισμός του κλίματος που πρέπει να υπάρχει σε μια δημόσια υπηρεσία.
- Η ενημέρωση των πολιτών για τον τρόπο με τον οποίο θα ήταν πρόπον να τους αντιμετωπίζει η δημόσια διοίκηση, όπως και για τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά τους.

Στο παρελθόν, έγιναν προσπάθειες δημιουργίας ενός κώδικα υπαλληλικής δεοντολογίας, ο οποίος εμπλουτιζόταν διαρκώς, αλλά οι συνεχείς αλλαγές και νέες

⁵ Δημήτρης Ρέππας

ρυθμίσεις έκριναν αναγκαία την κατάρτιση του νέου οδηγού.⁶

2.2 Συμπεριφορά των Δημόσιων Υπαλλήλων προς τους πολίτες

Οι δημόσιοι υπάλληλοι έχουν ως υποχρέωση να ακολουθούν κάποιους κανόνες δράσης και συμπεριφοράς. Αρχικά, θα πρέπει να υπακούν στους νόμους του Συντάγματος και να είναι αφοσιωμένοι στην πατρίδα. Επίσης, οι δημόσιοι υπάλληλοι είναι απαραίτητο να προστατεύουν το δημόσιο συμφέρον και να έχουν ως επιδίωξη τους την εξυπηρέτηση και τον σεβασμό του πολίτη. Άλλωστε, οι κρατικές εξουσίες υπάρχουν υπέρ του λαού και οι δημόσιοι υπάλληλοι τίθενται στην υπηρεσία του Ελληνικού λαού (Σύνταγμα άρθρα 1 παρ. 3 και 103 παρ. 1). Επιπλέον, οι λειτουργοί της δημόσιας διοίκησης, είναι αναγκαίο να προασπίζονται την νομιμότητα, γεγονός που σημαίνει ότι θα πρέπει να συμμορφώνονται με τους κανόνες του Συντάγματος, του Ευρωπαϊκού Δικαίου και τις Διεθνείς Συνθήκες.⁷

Ο δημόσιος υπάλληλος στην άμεση προσωπική ή τηλεφωνική επαφή με τον πολίτη, οφείλει να φέρεται με σεβασμό και ευπρέπεια ανεξάρτητα από την ψυχική του διάθεση. Συγκεκριμένα, υποχρεούται να απευθύνεται στους πολίτες στον πληθυντικό, να μην καπνίζει, να συμπεριφέρεται με κοσμιότητα και ευγένεια, να έχει ευπρεπή εμφάνιση, να μην χρησιμοποιεί τον ηλεκτρονικό υπολογιστή του προς προσωπικό του όφελος, να μην διακόπτει την επικοινωνία με τους πολίτες για προσωπικούς του λόγους εκτός αν είναι άκρως απαραίτητο. Ακόμα, οφείλει να είναι ψύχραιμος και να αποφεύγει τους διαπληκτισμούς, να μην συμπεριφέρεται με βάση τις πολιτικές και θρησκευτικές του απόψεις, να μην κρίνει τους πολίτες παρασυρόμενος από προκαταλήψεις και στερεότυπα και να αποφεύγει την προσβολή της προσωπικότητας του ατόμου με το οποίο συναναστρέφεται.⁸

Ένας άλλος παράγοντας που πρέπει να διέπει την συμπεριφορά των δημοσίων

⁶ www.seedd.gr, Οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς, σελ. 15-16

⁷ www.seedd.gr, Οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς, σελ. 18

⁸ www.seedd.gr, Οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς, σελ. 19-20

υπαλλήλων είναι ο επαγγελματισμός, που περιλαμβάνει την συνεχή ενημέρωση του για την πρόοδο που υφίσταται ο επαγγελματικός του χώρος, αλλά και την σφαιρική γνώση του αντικειμένου του.

Πιο συγκεκριμένα, να είναι συνεπής με τις υποχρεώσεις του προς τους πολίτες, δηλαδή να υπάρχει έγκαιρη γραπτή ή τηλεφωνική ενημέρωση προς τον πολίτη, εφόσον κρίνεται απαραίτητο. Παράλληλα, να κατανοεί τα λάθη του και να φροντίζει να μην επαναληφθούν να διευκολύνει και να καθοδηγεί τους πολίτες, να υπάρχει διακριτικότητα και εχεμύθεια, να μιλάει με απλό και κατανοητό τρόπο, και να προσπαθεί να απαντά στις ερωτήσεις που του απευθύνουν, καθώς και να είναι εξυπηρετικός, διότι με την άρνηση παροχής πληροφόρησης του πολίτη και με την φράση «Δεν δίδονται πληροφορίες» υπάρχει εναντίωση στην φύση της δημόσιας υπηρεσίας.⁹

Στην συνέχεια, υπάρχει και η σωστή συμπεριφορά που θα πρέπει να εφαρμόζουν οι δημόσιοι υπάλληλοι σχετικά με τον χειρισμό των υποθέσεων των πολιτών, όπως είναι για παράδειγμα η έκδοση αποφάσεων καθώς και η χορήγηση πιστοποιητικών και βεβαιώσεων. Σε αυτήν την πλευρά δράσης των δημόσιων υπαλλήλων θα πρέπει να τηρείται η νομιμότητα. Ο υπάλληλος πράττει σχετικά με το δίκαιο και υλοποιεί τους κανόνες του Συντάγματος των νομοθετικών πράξεων και του Ευρωπαϊκού Δικαίου. Έπειτα, όταν πρόκειται να εφαρμόσει τον νόμο, βασίζεται στην αρχή της αναλογικότητας και δεν παρεμποδίζει τα δικαιώματα των πολιτών, θα πρέπει να τηρεί τις αρχές καλής νομοθέτησης κατά την θέσπιση των νόμων όπως είναι η διαφάνεια, η ισότητα των φύλων, η δημοκρατική νομιμοποίηση και οι αρχές του άρθρου 2 του Ν4028/2012 (Α'/34). Επίσης, ο δημόσιος υπάλληλος δεν εκτελεί κατά γραμματική ερμηνεία τον νόμο και τις νομοθετικές διατάξεις, αλλά συγκρατεί το πνεύμα του νομοθέτη που προέρχεται από τις συνεδριάσεις της Βουλής και τις αρχές του διοικητικού δικαίου. Παράλληλα, οφείλει να συναινεί με τις δικαστικές αποφάσεις, να ειδοποιεί την υπηρεσία του για αυτές και να παρουσιάζει τρόπους και

⁹ www.seedd.gr, Οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς, σελ. 21-22

μέτρα εφαρμογής τους.¹⁰

Επιπρόσθετα, είναι σημαντικό ο δημόσιος υπάλληλος να είναι αντικειμενικός και αμερόληπτος και να μην επηρεάζεται από προκαταλήψεις και πολιτικές πεποιθήσεις. Δεν πρέπει να λαμβάνει υπόψη του την οικονομική, κοινωνική και επαγγελματική θέση των πολιτών και να μην αναλαμβάνει υποθέσεις οικείων προσώπων του, για να καταλήγει σε ορθά συμπεράσματα. Επίσης, σύμφωνα με τον οδηγό ορθής διοικητικής συμπεριφοράς ο δημόσιος υπάλληλος χαρακτηρίζεται από ανιδιοτέλεια και ακεραιότητα. Είναι έντιμος στις συναλλαγές του και δεν αποδέχεται δωροδοκίες για τις υποθέσεις που αναλαμβάνει, ούτε χρησιμοποιεί την θέση του για να εξυπηρετήσει προσωπικά του συμφέροντα.¹¹

Ένα απαραίτητο προσόν που θα πρέπει να έχει ο δημόσιος υπάλληλος είναι να δρα με υπευθυνότητα, να προσπαθεί να προστατεύει την ενότητα της δημόσιας υπηρεσίας και όταν δεν μπορεί να βγάλει μια υπόθεση εις πέρας να απευθύνεται σε ανώτερο στέλεχος. Επίσης, ένας υπάλληλος πρέπει να αντιμετωπίζει με ισότητα τους πολίτες και να τηρεί την αρχή των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης. Δεν είναι σωστό να καθυστερεί την εξυπηρέτηση των πολιτών, λόγω φυλετικής ή εθνικής καταγωγής τους, θρησκείας, ηλικίας ή οποιωνδήποτε άλλων πεποιθήσεων τους. Συμπληρωματικά, ο υπάλληλος θα πρέπει να τηρεί την αρχή της αναλογικότητας, δηλαδή τα μέτρα που λαμβάνει να είναι ανάλογα προς στον στόχο που επιδιώκει.¹²

Ακόμα, ο υπάλληλος φροντίζει να τηρεί εχεμύθεια στις συναλλαγές του, να μην επιτρέπει να διαρρεύσουν απόρρητες πληροφορίες ούτε να δημοσιοποιεί πληροφορίες που σχετίζονται με την ζωή των πολιτών, επιδεικνύοντας σεβασμό στα προσωπικά δεδομένα των συνανθρώπων του. Οφείλει να διευκολύνει την πρόσβαση των πολιτών σε έγγραφα που σχετίζονται με την υπόθεση τους και να μην αλλοιώνει το περιεχόμενο εγγράφων, καθώς και να φροντίζει τα έγγραφα να περνούν από ειδική επεξεργασία, ώστε να μην διαρρεύσουν προσωπικά στοιχεία. Μια ακόμη υποχρέωση

¹⁰ www.seedd.gr , Οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς, σελ. 23-24

¹¹ www.seedd.gr , Οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς, σελ. 24-25

¹² www.seedd.gr , Οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς, σελ. 26-27

είναι να υπάρχει διαφάνεια στην υπηρεσιακή δράση που σημαίνει ότι οι υπηρεσίες είναι υποχρεωμένες να αναρτούν τους νόμους και τις κανονιστικές πράξεις στο διαδίκτυο, έτσι ώστε να ενημερώνονται οι πολίτες και να ασκείται έλεγχος στην κυβερνητική και διοικητική δράση. Ωστόσο, οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης οφείλουν να είναι προσβάσιμες σε όλους και ειδικότερα σε άτομα με αναπηρία.¹³

Επιπλέον, στις αιτήσεις που υποβάλλουν οι πολίτες θα πρέπει να γίνεται πρωτοκόλληση και διεκπεραίωση των υποθέσεων τους μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες. Σε περίπτωση που μια διοικητική πράξη θίγει τα δικαιώματα του πολίτη, ο υπάλληλος θα πρέπει να δώσει την ευκαιρία στον πολίτη να εκφράσει τις απόψεις του, προφορικά ή γραπτά. Όλες οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τους υπαλλήλους θα πρέπει να αιτιολογούνται με πληρότητα και σαφήνεια. Ο δημόσιος υπάλληλος οφείλει να είναι αποτελεσματικός και αποδοτικός στην εργασία του και να μην προβάλλει εμπόδια στην άσκηση του έργου του. Θα πρέπει να συνεργάζεται με τους συναδέλφους του, να εφαρμόζει τις αποφάσεις και τις διατάξεις, να βρίσκεται σε συνεργασία με τα κέντρα εξυπηρέτησης πελατών (ΚΕΠ), να φροντίζει για την έγκαιρη εξυπηρέτηση των πελατών και να τους παρέχει σωστή πληροφόρηση. Επίσης, είναι απαραίτητο να ενημερώνεται για τις αλλαγές στην νομοθεσία, να πληροφορεί την υπηρεσία του για ελλειπείς ρυθμίσεις, να καταπολεμά την γραφειοκρατία, να παρακολουθεί τις εξελίξεις που σημειώνονται στον επιστημονικό του κλάδο και να συνεργάζεται με τους μηχανισμούς ελέγχου και να προσπαθεί να συμμορφώσει την υπηρεσία σχετικά με προτάσεις και υποδείξεις.¹⁴

¹³ www.seedd.gr , Οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς, σελ. 28-30

¹⁴ www.seedd.gr , Οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς, σελ.31-35

Θεμελιώδεις αρχές της διοικητικής δράσης¹⁵

Η αρχή της νομιμότητας

Η αρχή της νομιμότητας έχει δύο πτυχές:

α) Τα όργανα του κράτους θα πρέπει να ενεργούν σύμφωνα με τους κανόνες του Συντάγματος, του Ευρωπαϊκού Δικαίου και των νομοθετικών πράξεων.

β) Η διοίκηση να ενεργεί σύμφωνα με αυτούς τους κανόνες. Η παράβαση συνήθως οφείλεται σε μη συμμόρφωση σε δικαστικές αποφάσεις ή σε παράλειψη ενέργειας διότι η διοίκηση δεν έχει κατανοήσει η είναι απρόθυμη να εκτελέσει την απόφαση.

Η άσκηση της διακριτικής ευχέρειας

Η διακριτική ευχέρεια αφορά σε κανόνες οι οποίοι καθορίζουν την αρμοδιότητα του διοικητικού οργάνου αλλά του αφήνουν το περιθώριο να δράσει ελεύθερα. Αυτό σημαίνει ότι το διοικητικό όργανο είτε μπορεί να εκδώσει μια διοικητική πράξη αλλά δεν είναι υποχρεωμένος είτε μπορεί ο ίδιος να επιλέξει τον χρόνο τον οποίο θα την εκδώσει είτε έχει την δυνατότητα να διαλέξει περισσότερες λύσεις. Όταν μια δέσμευση της διοίκησης είναι πλήρης τότε η νομοθεσία χρησιμοποιεί εκφράσεις όπως «οφείλει» ή «υποχρεούται» ενώ όταν υπάρχει διακριτική ευχέρεια χρησιμοποιούνται εκφράσεις «δικαιούται», «κρίνει», «δύνатаι» και ενεργεί «κατά την κρίση της». Βέβαια, έχουν υπάρξει περιπτώσεις όπου η διοίκηση αρνήθηκε να κάνει χρήση της διακριτικής ευχέρειας, όπως συνέβαινε μέχρι το 2009 που οι προϊστάμενοι των ΔΟΥ δεν είχαν προβεί σε προσωρινό προσδιορισμό της αξίας των κληρονομούμενων ακινήτων. Προφασιζόμενες την μη ύπαρξη προσωπικού και την υπερβολική εργασία, έλεγχαν μόνο αν οι δηλώσεις ήταν ακριβείς, πριν περάσει μια δεκαετία από την υποβολή τους και οι φορολογούμενοι κάποιες φορές δεν μπορούσαν να υπολογίσουν την αξία του ακινήτου τους, διότι σε κάποιες περιπτώσεις δεν ίσχυε το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού αξιών. Αυτό είχε ως επίπτωση οι δηλώσεις φόρου κληρονομιάς να θεωρούνται μη ακριβείς

¹⁵ www.seedd.gr, Οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς, σελ 36-43

και οι φορολογούμενοι να αναγκάζονται να πληρώνουν πρόστιμα.

Η αρχή της χρηστής διοίκησης

Τα διοικητικά όργανα είναι απαραίτητο να φέρονται με βάση την χρηστή και καλόπιστη διοίκηση, έτσι ώστε να παρεμποδίζονται οι ανεπιεικείς ερμηνείες και να μπορεί ο πολίτης να εξυπηρετηθεί πιο εύκολα. Ένα παράδειγμα στο οποίο φαίνεται ότι δεν εφαρμόστηκε η αρχή της χρηστής διοίκησης είναι όταν το 1998 αποφασίστηκε με νόμο η πρόσληψη ατόμων με ειδικές ανάγκες στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα αλλά στην υλοποίηση του νόμου παρουσιάστηκαν ποικίλα προβλήματα χωρίς να υπάρξουν κυρώσεις. Αυτό είχε ως συνέπεια να συσσωρευτούν ενστάσεις και να καθυστερήσει η έκδοση οριστικών αποφάσεων.

Η αρχή της επιείκειας

Η αρχή της επιείκειας είναι μια έκφανση της αρχής της χρηστής διοίκησης, που προστατεύει τα δικαιώματα κυρίως των πολιτών με χαμηλό εισόδημα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η αδυναμία ενός πολίτη να ξεπληρώσει υψηλό δάνειο λόγω ασθένειας και άλλων προβλημάτων. Ο πολίτης απευθύνθηκε στο ταμείο για μείωση της δόσης, αλλά το αίτημα του απορρίφθηκε. Το θέμα τελικά διευθέτησε ο Συνήγορος του Πολίτη (ΣΤΠ) που φρόντισε για επιμήκυνση των δόσεων.

Η αρχή της καλής πίστης

Η διοίκηση δεν έχει το δικαίωμα ούτε να εκμεταλλευτεί την άσχημη κατάσταση στην οποία βρίσκεται ένας πολίτης λόγω απειλής, πλάνης ή απάτης ούτε να αρνηθεί στον πολίτη τα οφέλη που έχει αποκομίσει από μια κατάσταση λόγω παραλείψεων της διοίκησης. Ένα περιστατικό που έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της καλής πίστης είναι οι λανθασμένες καταστάσεις του Υπουργείου Οικονομικών για άτομα που δικαιούνται μειωμένα τέλη κυκλοφορίας λόγω αναπηρίας. Έτσι οι άνθρωποι αυτοί πλήρωσαν το μειωμένο κόστος και έπειτα από χρόνια τους ζητήθηκε να δώσουν επιπλέον χρήματα επειδή αποκαλύφθηκε το λάθος του Υπουργείου.

Η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του πολίτη

Κάποιες φορές το διοικητικό προσωπικό δημιουργεί κάποιες προσδοκίες στον πολίτη και στη συνέχεια ενεργεί με αντίθετο τρόπο χωρίς προειδοποίηση με αποτέλεσμα να αναιρείται η εμπιστοσύνη που είχε δείξει ο πολίτης στην δημόσια διοίκηση. Ως παράδειγμα, μπορεί να αναφερθεί η επιδότηση επιχειρήσεων από τον ΟΑΕΔ. Ο νέος επιχειρηματίας καλείται να λάβει δάνειο 60% για την επιχείρηση ενώ το 40% καλύπτεται από τον ΟΑΕΔ. Όμως, αφού γίνει η προ έγκριση του δανείου από την Τράπεζα, ο ΟΑΕΔ αρνείται να δώσει το 40% επικαλούμενος την κάλυψη των θέσεων. Αυτή η συμπεριφορά δείχνει ότι η διοίκηση έχει παραβιάσει την εμπιστοσύνη του πολίτη, καθώς δεν είχε γίνει η απαραίτητη ενημέρωση.

Η αρχή της αναλογικότητας

Η διοίκηση από τα μέτρα που διαθέτει θα πρέπει να επιλέγει το λιγότερο οδυνηρό για τον πολίτη. Σε περίπτωση δηλαδή που ο πολίτης έχει ένα συγκεκριμένο χρέος στην ΔΟΥ και αδυνατεί να το πληρώσει, τότε η ΔΟΥ θα πρέπει να προχωρήσει σε κατάσχεση ενός ακινήτου ανάλογης αξίας προς το χρέος και όχι μεγαλύτερης. Για παράδειγμα, αν το χρέος ήταν 10.000 ευρώ και ο φορολογούμενος κατείχε δύο διαμερίσματα με αξία 30.000 και 150.000 ευρώ αντίστοιχα, η ΔΟΥ θα έπρεπε να κατασχέσει το ακίνητο που κοστίζει 30.000 ευρώ.

Η αρχή της ισότητας

Η αρχή της ισότητας ορίζει ότι η διοίκηση οφείλει να αντιμετωπίζει παρόμοια περιστατικά με τον ίδιο τρόπο χρησιμοποιώντας τα ίδια κριτήρια. Για παράδειγμα, δύο άτομα που υποβάλλουν αίτηση για παρόμοιες περιπτώσεις θα πρέπει από την διοίκηση να αντιμετωπιστούν με τον ίδιο τρόπο.

2.3 Η συμπεριφορά των πολιτών προς τους Δημόσιους Υπαλλήλους

Ο πολίτης κατά την συναλλαγή του με τους δημόσιους υπαλλήλους υποχρεούται:

- Να συμμορφώνεται με το Σύνταγμα, την νομοθεσία του κράτους και τους κανόνες της δημόσιας διοίκησης.
- Να παρουσιάζει τα αληθινά του στοιχεία και όχι πλαστογραφημένα έγγραφα.
- Να δείχνει σεβασμό στην δημόσια περιουσία.
- Να είναι ευγενικός και κόσμιος απέναντι στους δημόσιους υπαλλήλους.
- Να είναι συνεργάσιμος και να παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες διευκολύνοντας τους υπαλλήλους.
- Να μην επηρεάζει ούτε να πιέζει τους υπαλλήλους με σκοπό να παραβιάσουν την νομοθεσία.
- Να μην προκαλεί με την στάση του την διαφθορά της δημόσιας διοίκησης και την κατάχρηση του δημόσιου χρήματος.
- Να δρα σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας.
- Να δείχνει κατανόηση καθιστώντας δυνατή την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρίες.
- Να μην κάνει επαναλαμβανόμενα άσκοπα αιτήματα έτσι ώστε να εξυπηρετηθεί ταχύτερα.¹⁶

¹⁶ www.seedd.gr, Οδηγός ορθής διοικητικής συμπεριφοράς, σελ. 46

2.4 Διαύγεια

Τι είναι η δι@ύγεια

Τον Οκτώβριο του 2010 (Ν. 3861/2010) ξεκίνησε η ανάρτηση στο διαδίκτυο όλων των αποφάσεων της κυβέρνησης και της Δημόσιας Διοίκησης, με ιδιαίτερη προσοχή στις πράξεις σχετικά με τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα και την Εθνική Άμυνα. Η δι@ύγεια είναι ένα πρόγραμμα το οποίο ανήκει στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και έχει ως στόχο την δημοσιότητα της κυβερνητικής πολιτικής και της διοικητικής δραστηριότητας, έτσι ώστε να υπάρχει διαφάνεια, υπευθυνότητα και οι φορείς της δημόσιας εξουσίας να δίνουν λόγο για τις πράξεις τους. Σύμφωνα με τα δεδομένα της ιστοσελίδας, σήμερα στο πρόγραμμα δι@ύγεια είναι ενταγμένοι 3.660 φορείς του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' και Β' βαθμού, ενώ έχουν αναρτηθεί περισσότερες από 11.500.000 πράξεις.¹⁷

Οι αποφάσεις πρώτα πρέπει να αναρτηθούν στον δικτυακό τόπο diavgeia.gov.gr και έπειτα μπορούν να εκτελεστούν. Όταν ολοκληρώνεται η ανάρτηση η κάθε απόφαση πιστοποιείται από έναν μοναδικό αριθμό διαδικτυακής ανάρτησης (ΑΔΑ). Ο ΑΔΑ προκύπτει από την ημερομηνία καταχώρησης, τον φορέα έκδοσης και τον αύξοντα αριθμό πράξης του φορέα και αυτομάτως αναγράφεται σε κάθε έγγραφο ξεχωριστά. Υπάρχει μόνο ένας ΑΔΑ για κάθε πράξη και σε περίπτωση ακύρωσης της ο ΑΔΑ παύει να είναι ενεργός.

Ακόμα, η δι@ύγεια δίνει στους πολίτες την δυνατότητα να πληροφορηθούν για ζητήματα που τους αφορούν και να συμμετέχουν στην πολιτική, οικονομική και

¹⁷ <http://www.seedd.gr/>

κοινωνική ζωή. Οι πράξεις που δημοσιεύονται στην δι@ύγεια, ταυτόχρονα δημοσιεύονται και στην εφημερίδα της κυβερνήσεως ή και σε άλλες μορφές δημοσιότητας.

Με το νέο νόμο οι πολίτες διευκολύνονται στην αναζήτηση των αναρτημένων πράξεων, για αυτό και οι φορείς της δι@ύγειας έχουν προνοήσει ώστε όλοι οι πολίτες να μπορούν να εξυπηρετηθούν με απλό και κατανοητό τρόπο, ακόμα και εκείνοι που δεν είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένοι με την τεχνολογία.

Η ανάρτηση των πράξεων πρέπει να γίνεται αμέσως χωρίς καθυστέρηση προκειμένου να ενημερώνονται οι πολίτες έγκαιρα και έγκυρα, να υπάρχει διαφάνεια και έλεγχος της διοικητικής δράσης.

3. Οργάνωση

Προϊστάμενος του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. είναι ο Ειδικός Γραμματέας, ο οποίος είναι ο Δημοσθένης Κασσαβέτης που ορίζεται με κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Καθήκοντα του Ειδικού Γραμματέα είναι να διοικεί το Σώμα, προΐσταται των Προϊστάμενων Επιθεωρητών, των Επιθεωρητών - Ελεγκτών και των Βοηθών Επιθεωρητών - Ελεγκτών και του προσωπικού της Γραμματείας, είναι πειθαρχικός προϊστάμενος τους και μπορεί να επιβάλλει ποινή επίπληξης ή προστίμου μέχρι των αποδοχών ενός μηνός.

Οι Επιθεωρητές - Ελεγκτές είναι μόνιμοι υπάλληλοι του Δημόσιου, Ν.Π.Δ.Δ. και ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, κατηγορίας Π.Ε. με βαθμό τουλάχιστον Δ' και υπηρεσία δώδεκα ετών στον δημόσιο τομέα ή απόφοιτοι της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. με υπηρεσία τουλάχιστον τέσσερα έτη μετά την αποφοίτησή τους, οι οποίοι έχουν άρτια επαγγελματική κατάρτιση, υψηλή υπηρεσιακή επίδοση και έχουν διακριθεί για το ήθος τους.¹⁸

Οι Βοηθοί Επιθεωρητές - Ελεγκτές θα πρέπει να έχουν αντίστοιχα προσόντα, χωρίς όμως να είναι απαραίτητη η άνω προϋπηρεσία. Οι παραπάνω παίρνουν απόσπαση στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης για θητεία τριών ετών που μπορεί να ανανεωθεί.¹⁹ Οι Επιθεωρητές που λαμβάνουν αυτές τις θέσεις είναι υποχρεωμένοι να παραμείνουν για κάποιο χρονικό διάστημα σε παραμεθόριες ή νησιωτικές περιοχές, ενώ προηγουμένως ήταν υπάλληλοι του δημοσίου, των ΟΤΑ και των Ν.Π.Δ.Δ., οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παρ. 3α και 3β του Ν. 3074/2002. Παράλληλα, και τα μέλη της Γραμματείας του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. προέρχονται από μετακινήσεις υπαλλήλων του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

¹⁸

<http://www.seedd.gr/%CE%BF%CF%81%CE%B3%CE%AC%CE%BD%CF%89%CF%83%CE%B7/tabid/129/Default.aspx>

¹⁹ Βιβλίο «Δημόσια Διοίκηση», Μακροδημήτρης & Πραβίτα

(Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.) ή με απόσπαση υπαλλήλων υπηρεσιών και φορέων που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ..

Ο αριθμός των Ελεγκτών - Επιθεωρητών και των Βοηθών Επιθεωρητών - Ελεγκτών ανέρχεται στα 150 περίπου άτομα. Για την απόσπαση τους αποφασίζει ο Υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.) αφού πρώτα γίνει πρόσκληση για τους ενδιαφερόμενους και έπειτα συνέντευξη ενώπιον τριμελούς επιτροπής που συγκροτήθηκε με απόφαση του Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ. (άρθρο 3 παρ. 3γ του Ν. 3074/2002).²⁰

Υπάρχουν δεκαοκτώ Προϊστάμενοι - Ελεγκτές, οι οποίοι βοηθούν τον Ειδικό Γραμματέα στο έργο του, προέρχονται από τους υπηρετούντες Επιθεωρητές - Ελεγκτές και με απόφαση του Ειδικού Γραμματέα ορίζονται ή παύονται. Οι Προϊστάμενοι - Επιθεωρητές ηγούνται των Περιφερειακών Γραφείων και στην Κεντρική υπηρεσία συντονίζουν τους τομείς δράσης του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. . Επίσης, έχουν εξουσιοδότηση από τον Ειδικό Γραμματέα να υπογράφουν με δική του εντολή, να παρακολουθούν την πορεία του ελεγκτικού έργου και να κάνουν ενέργειες σχετικά με τις ελεγκτικές διαδικασίες. Σε περίπτωση απουσίας του Ειδικού Γραμματέα, ορίζεται από τον ίδιο ένας Προϊστάμενος για να τον αναπληρώσει.

Η κεντρική Υπηρεσία του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., έχει έδρα στην Αθήνα, αλλά λειτουργούν και Περιφερειακά Γραφεία στις Σέρρες, το Ρέθυμνο, την Θεσσαλονίκη, την Τρίπολη, την Πάτρα και την Λάρισα. Επιπλέον, υπάρχει και ένα Περιφερειακό Γραφείο στα Ιωάννινα όπου δεν λειτουργεί.

Το έργο της επιθεώρησης και του ελέγχου υποστηρίζεται από Γραμματεία που λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης, προϊστάμενος της οποίας είναι ένας μόνιμος υπάλληλος του Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ. κατηγορίας Π.Ε. με βαθμό Διευθυντή. Η Διεύθυνση αποτελείται από το τμήμα Υποστήριξης Ελεγκτικού Έργου και το τμήμα Διοικητικού - Οικονομικού. Το υφιστάμενο Γραφείο Ανάπτυξης και Υποστήριξης Εφαρμογών Πληροφορικής ανήκει στην δικαιοδοσία του Ειδικού Γραμματέα. Ο Υπουργός Οικονομικών από κοινού με τον Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ. καθορίζουν επίσης ειδική πρόσθετη

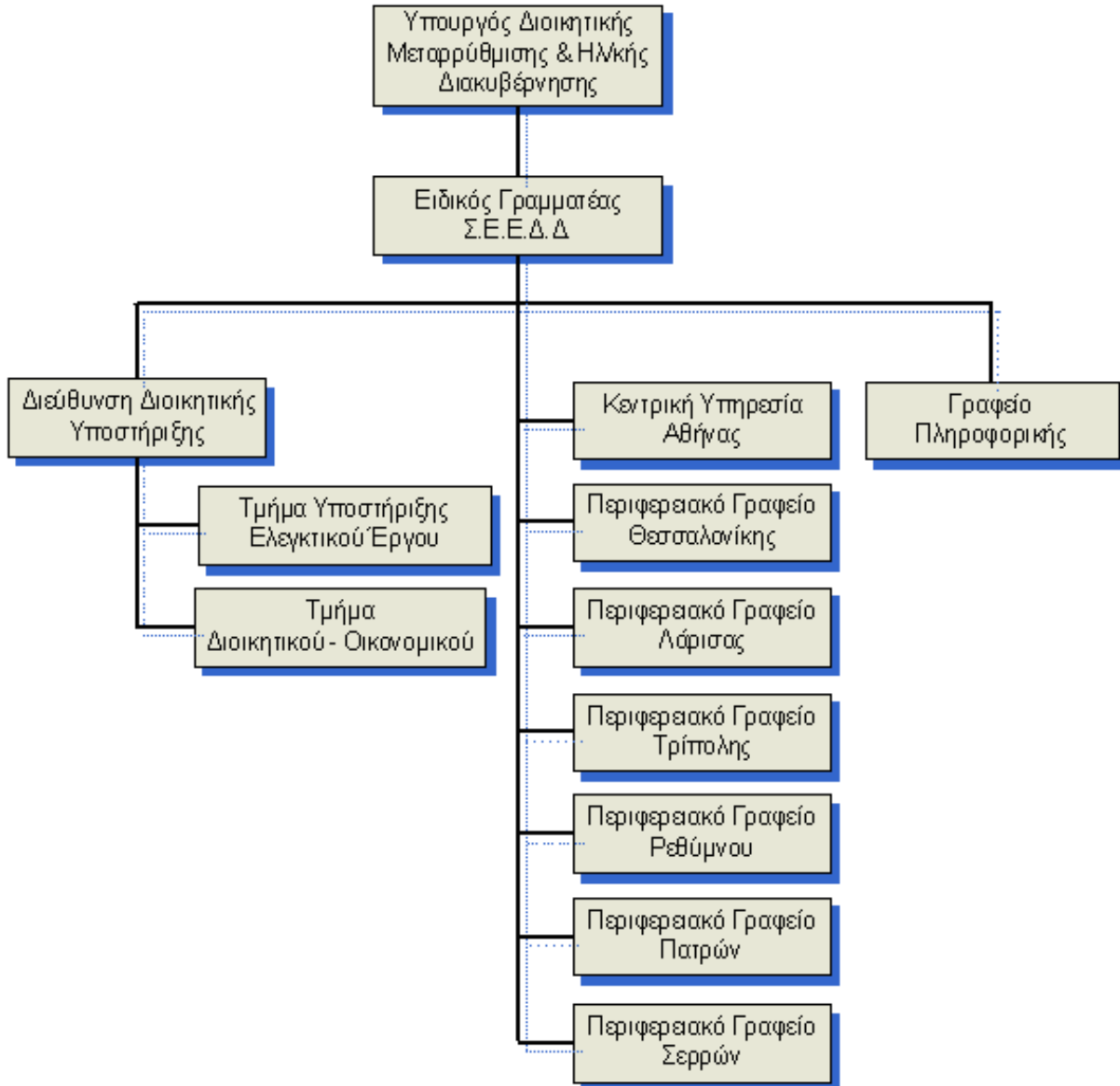
²⁰ Βιβλίο «Δημόσια Διοίκηση», Μακροδημήτρης & Πραβίτα

αμοιβή για τους υπαλλήλους της Γραμματείας.

Ο Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ. και ο Υπουργός Οικονομικών καθορίζουν με κοινή απόφαση μια ειδική πρόσθετη αποζημίωση που λαμβάνει ο Ειδικός Γραμματέας, οι Επιθεωρητές - Ελεγκτές, οι Βοηθοί Επιθεωρητές - Ελεγκτές και οι Προϊστάμενοι Επιθεωρητές (άρθρο 3 παρ. 5 του Ν. 3074/2002). Οι παραπάνω, εκτός από τους Προϊστάμενους Επιθεωρητές, για να μπορούν να επιτελέσουν αποτελεσματικά το έργο τους δεν εξετάζονται, δεν διώκονται και δεν ενάγονται για γνώμη που διατύπωσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους άρθρο 3 παρ. 9 του Ν. 3074/2002.²¹

²¹ Βιβλίο «Δημόσια Διοίκηση», Μακρυδημήτρης& Πραβίτα, σελ. 571-574

3.1 Οργανόγραμμα²²

22

<http://www.seedd.gr/%CE%BF%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CF%8C%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1/tabid/73/Default.aspx>

3.2 Πεδίο Παρέμβασης

Το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. διενεργεί ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες είτε αυτεπάγγελτα είτε μετά από εντολή του Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ. ή του αρμόδιου Υπουργού ή του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για τις υπηρεσίες τους. Επιπλέον, η ελεγκτική διαδικασία μπορεί να πραγματοποιηθεί με αίτημα του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, του Συνήγορου του Πολίτη ή του επικεφαλής άλλης ανεξάρτητης αρχής. Σε μερικές περιπτώσεις, ενδέχεται κάποιιο πολίτες να παρακινήσουν την έναρξη της ελεγκτικής διαδικασίας.

Κάθε χρόνο στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. γίνονται περίπου 1.500 αναφορές με καταγγελίες πολιτών για θέματα κακοδιοίκησης στις δημόσιες Υπηρεσίες. Έπειτα, τα μέλη του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. πραγματοποιούν επιτόπια έρευνα και αν αποδειχθούν παραβάσεις, ασκείται πειθαρχικός έλεγχος ή και ποινική δίωξη.

Οι έλεγχοι που πραγματοποιεί το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. αφορούν:

- Τις δημόσιες ή κρατικές υπηρεσίες, δηλαδή υπουργεία (κεντρικά ή περιφερειακά), Περιφέρειες και αυτοτελείς ή αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες.
- Τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.
- Τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' και Β' βαθμού, δηλαδή κοινότητες, δήμους και νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις.
- Τις επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Τα κρατικά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Δ.Ι.Δ.).
- Τις δημόσιες επιχειρήσεις.

Το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. δεν ασχολείται με θέματα που σχετίζονται με την λειτουργία των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών και με την υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων. Επίσης, δεν ερευνά υποθέσεις που ανήκουν στην αρμοδιότητα της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσιονομικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών, της Υπηρεσίας

Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας και του Γραφείου Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας.

Οι υπηρεσίες που ελέγχονται είναι υποχρεωμένες να διευκολύνουν το έργο του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., να προσκομίζουν όλα τα απαιτούμενα έγγραφα, να παρέχουν πληροφορίες ή κάποιο άλλο στοιχείο που θα μπορούσε να βοηθήσει στον έλεγχο. Ακόμα, θα πρέπει δύο μήνες μετά την δημοσιοποίηση της σχετικής έκθεσης επιθεώρησης – ελέγχου, να γνωστοποιούν στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. τις πράξεις στις οποίες προχώρησαν για την πραγματοποίηση των προτάσεων της έκθεσης. Σε περίπτωση που εντοπίστηκαν πειθαρχικά παραπτώματα, τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα είναι απαραίτητο να ασκήσουν πειθαρχική δίωξη.²³

²³

Βιβλίο «Δημόσια Διοίκηση», Μακρυδημήτρης & Πραβίτα, σελ. 572-573

4. Εκθέσεις Δραστηριότητας-Υλοποίηση Προτάσεων

Ο κανονισμός λειτουργίας του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. επιβάλλει μετά την ολοκλήρωση των επιθεωρήσεων - ελέγχων να συντάσσεται από τον Επιθεωρητή - Ελεγκτή μια έκθεση, η οποία υποβάλλεται στον Ειδικό Γραμματέα του Σώματος και στην συνέχεια γνωστοποιείται στον Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ. . Η έκθεση αποτυπώνει την κατάσταση που επικρατεί στην υπηρεσία που ελέγχεται και περιλαμβάνει διαπιστώσεις, προτάσεις και συμπεράσματα. Οι προτάσεις θα πρέπει να αφορούν συγκεκριμένες και πραγματοποιήσιμες λύσεις. Επιπλέον, ο Επιθεωρητής - Ελεγκτής μπορεί να προτείνει μέτρα για την μείωση των λειτουργικών δαπανών και την περιστολή του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών και να ζητήσει να βελτιωθεί ή να αναμορφωθεί το ισχύον θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της υπηρεσίας.

Οι υπηρεσίες που ελέγχονται οφείλουν, όταν γνωστοποιηθούν οι εκθέσεις των Ελεγκτών – Επιθεωρητών, να παρουσιάζουν τις ενέργειες που πραγματοποίησαν για να εφαρμόσουν τις προτάσεις που περιλαμβάνουν οι εκθέσεις.²⁴

Στο τέλος Μαρτίου κάθε έτους υποβάλλεται στον Υπουργό η έκθεση πεπραγμένων, στην οποία παρουσιάζεται το ετήσιο πρόγραμμα ελεγκτικής δράσης του Σώματος, η κύρια θεματολογία ελέγχων, οι σπουδαιότερες υποθέσεις και διατυπώνονται προτάσεις για την καταπολέμηση φαινόμενων διαφθοράς, κακοδιοίκησης και ιδιοτέλειας στην Δημόσια Διοίκηση. Με την συγγραφή της έκθεσης υπηρετείται η αρχή της διαφάνειας και της λογοδοσίας, οι οποίες διέπουν την λειτουργία του Σώματος.

Τα έγγραφα, οι πληροφορίες και τα δεδομένα αναρτώνται στον ιστότοπο του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. σε ανοικτό και μηχαναγνώσιμο μορφότυπο (Ν. 4305/2014 – Άρθρο 10, παρ. 3).²⁵

²⁴ Βιβλίο «Δημόσια Διοίκηση», Μακρυδημήτρης & Πραβίτα, σελ. 574
²⁵ www.seedd.gr (δραστηριότητα) Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων 2014

Το έργο του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. 2014²⁶

Κατά το έτος 2014 εκδόθηκαν 512 εκθέσεις επιθεώρησης-ελέγχου και ελέγχου περιουσιακής κατάστασης υπαλλήλων. Επιπλέον, ολοκληρώθηκαν 35 προκαταρκτικές εξετάσεις.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ-ΕΛΕΓΧΟΙ	486
ΕΛΕΓΧΟΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	26
ΣΥΝΟΛΟ	512
ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	35
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	547

Πίνακας 1: www.seedd.gr

²⁶ www.seedd.gr (δραστηριότητα) Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων 2014 , σελ. 4-14

Αναφορικά με το έναυσμα των διενεργηθεισών επιθεωρήσεων-ελέγχων, στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα σχετικά δεδομένα:

ΕΝΑΥΣΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	Πλήθος Ελέγχων	%
Αυτεπάγγελτα	14	2,88
Εντολή Υπουργού	130	26,75
Αίτημα Γ.Ε.Δ.Δ.	47	9,67
Αίτημα Ανεξάρτητης Αρχής	2	0,41
Αίτημα Δικαστικής Αρχής	21	4,32
Εντολή Γ.Γ. Περιφέρειας Αποκεντρωμένης Διοίκησης	1	0,21
Αίτημα Δημόσιας Υπηρεσίας	17	3,50
Καταγγελία	254	52,26
Σύνολο	486	100,00

Πίνακας 2: www.seedd.gr

Από τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι κατά το έτος 2014 πλέον του ημίσεως των διενεργηθέντων ελέγχων είχαν ως έναυσμα καταγγελίες που περιήλθαν στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. Ιδιαίτερα δε αυξημένο, για δεύτερη συνεχή χρονιά, ήταν το ποσοστό ελέγχων που διενεργήθηκαν το 2014 κατόπιν εντολών Υπουργών και αιτημάτων Εισαγγελικών Αρχών. Κατά το έτος 2014 στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. υποβλήθηκαν 3.691 καταγγελίες (ταχυδρομικά, ηλεκτρονικά, με τηλεομοιοτυπία, επώνυμες και ανώνυμες). Οι καταγγελίες αποτελούν σημαντική πηγή πληροφόρησης για περιπτώσεις διαφθοράς, παραβίασης της αρχής της νομιμότητας και κακοδιοίκησης. Προς τούτο, οι καταγγελίες αξιολογούνται ως προς τη βαρύτητά τους και αξιοποιούνται στο πλαίσιο της κατάρτισης του προγράμματος δράσης του Σώματος. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται ο αριθμός των καταγγελιών που κατατέθηκαν στην Κεντρική Υπηρεσία και στα Περιφερειακά Γραφεία του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. κατά το

έτος 2014.

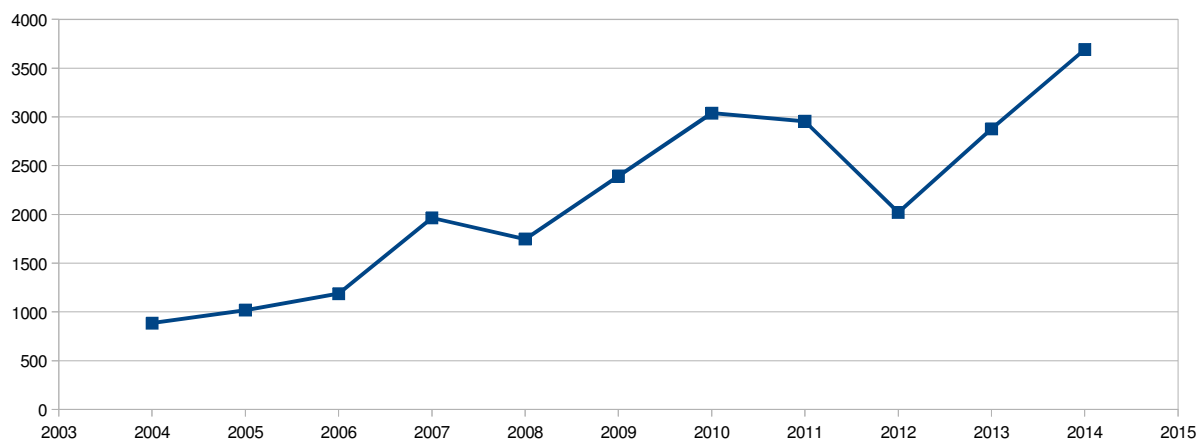
Οργανωτική μονάδα Σ.Ε.Ε.Λ.Δ.	Αριθμός Καταγγελιών	%
Κεντρική Υπηρεσία (Αττική,Στερεά Ελλάδα,Ιόνια Νησιά,Νότιο & Βόρειο Αιγαίο)	2057	55,73
Π.Γ. Σερρών (Ανατολική Μακεδονία και Θράκη και ν. Σερρών)	181	4,90
Π.Γ. Θεσσαλονίκης (Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία)	507	13,74
Π.Γ. Λάρισας (Θεσσαλία, Ήπειρος)	305	8,26
Π.Γ. Τρίπολης (Πελοπόννησος)	277	7,50
Π.Γ. Πάτρας (Δυτική Ελλάδα)	239	6,48
Π.Γ. Ρεθύμνου (Κρήτη)	125	3,39
Σύνολο	3691	100,00

Πίνακας 3: www.seedd.gr

Στον παρακάτω πίνακα και στο γράφημα που ακολουθεί, παρουσιάζεται διαχρονικά (2004- 2014) η ετήσια εισροή καταγγελιών στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.:

ΕΤΟΣ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Αριθμός καταγγελιών	885	1018	1187	1964	1747	2393	3038	2954	2020	2877	3691
Ετήσια ποσοστιαία Μεταβολή (%)		15,03	16,6	65,46	-11,05	36,98	26,95	-2,76	-31,62	42,43	28,29

Πίνακας 4: www.seedd.gr

Εικόνα 1: www.seedd.gr

Από τα παραπάνω καθίσταται εμφανής η αυξητική τάση του πλήθους των καταγγελιών που υποβάλλονται στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.

Το έτος 2014 διενεργήθηκαν τριανταπέντε (35) εισαγγελικές παραγγελίες προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι προκαταρκτικές εξετάσεις και εν συνεχεία, συμπληρώθηκαν δικογραφίες που γνωστοποιήθηκαν στους αρμόδιους Εισαγγελείς για τις απαραίτητες ενέργειες.

Σύμφωνα με τον ν. 3074/2002, το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. διενεργεί έλεγχο στην περιουσιακή κατάσταση των υπαλλήλων σε βάθος δεκαετίας, έτσι ώστε να διαπιστωθεί αν η προέλευση των περιουσιακών στοιχείων του υπαλλήλου, της συζύγου και των ανήλικων τέκνων του είναι σύννομη ή μη. Από τους ελέγχους που

πραγματοποιήθηκαν διαπιστώθηκε ότι το 2014, το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. βεβαίωσε εις βάρος υπαλλήλων συνολικό ποσό 4.248.391,74 ευρώ.

Στις 188 εκθέσεις επιθεωρήσεις – ελέγχου από το σύνολο των 476 αναζητήθηκαν πειθαρχικές ή/και ποινικές ευθύνες. Αυτό που παρατηρήθηκε είναι μια αύξηση της τάξης του 30% στο ποσοστό των εκθέσεων του 2014 με αναζήτηση ποινικών ευθυνών σε σχέση με το 2013, αντίθετα με το ποσοστό των εκθέσεων με αναζήτηση πειθαρχικών ευθυνών. Η αύξηση αυτή προέκυψε από την υποβολή πλαστών τίτλων σπουδών και πιστοποιητικών Δημοτικών Αστυνομικών.

Οι Επιθεωρητές – Ελεγκτές διατύπωσαν 604 προτάσεις σε 283 εκθέσεις, εξαιρουμένων των προτάσεων σχετικά με την αναζήτηση πειθαρχικών ή και ποινικών ευθυνών. Το μεγαλύτερο ποσοστό των προτάσεων (64,90%) αφορά στην νομιμότητα δράσης των ελεγχόμενων υπηρεσιών, ενώ το 24,01% έχει να κάνει με την τήρηση και την ποιότητα των διοικητικών διαδικασιών.²⁷

Το έργο του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. 2013

Μερικές από τις σημαντικότερες επιθεωρήσεις – ελέγχου που διενεργήθηκαν από το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. το έτος 2013 καταγράφονται στον ακόλουθο πίνακα:²⁸

α/α	Ελεγχόμενη (-ες) υπηρεσία (-ες)	Αντικείμενο
1	Γ.Ν.Θ. «Άγιος Παύλος» Θεσσαλονίκης	Η νομιμότητα καταβολής μισθωμάτων
2	Γενικό Νοσοκομείο	Η νομιμότητα ανάθεσης, παραλαβής και πληρωμής των εργασιών συντήρησης των ασθενοφόρων καθώς και της προμήθειας

²⁷ www.seedd.gr (δραστηριότητα) Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων 2014 , σελ. 4-14

²⁸ www.seedd.gr (δραστηριότητα) Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων 2013 , πίνακας σελ 18-22

	Σερρών	ανταλλακτικών οχημάτων.
3	Δήμος Ξυλόκαστρου – Ευρωστίνης, Ν. Κορινθίας	Έλεγχος νομιμότητας ανάθεσης εκτέλεσης έργου σε ναυτιλιακή εταιρία.
4	Δήμος Γλυφάδας	Η εξέταση των διαλαμβανομένων σε καταγγελίες σχετικά με την ανακατασκευή-συντήρηση του παλαιού Δημαρχείου Γλυφάδας.
5	Δήμος Ραφήνας- Πικερμίου Αττικής και τυχόν εμπλεκόμενες Υπηρεσίες	Ο έλεγχος της εκτέλεσης της σύμβασης για την «Κατασκευή δύο γηπέδων ποδοσφαίρου 5x5»
6	Δήμος Διονύσου / Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	Ο έλεγχος σχετικά με τις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης του έργου «Η/Μ εργασίες, εγκατάσταση Η/Ζ και κατασκευή έργων υποδομής της Δημοτικής Κοινότητας Ροδόπολης».
7	Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Αττικής.	Η εξέταση της νομιμότητας της διαδικασίας προσδιορισμού οργανικών και λειτουργικών κενών σε εννέα σχολικές μονάδες.

8	Το 2ο Γυμνάσιο και 2ο Λύκειο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Ελληνικού.	Η εφαρμογή του ισχύοντος από το 2011 ωραρίου των εκπαιδευτικών, η συγκρότηση των τμημάτων, η κατάταξη και εγγραφή των μαθητών και η δημιουργία τμημάτων υποδοχής και τάξεων υποδοχής Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας στο 2ο Γυμνάσιο και 2ο Λύκειο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Ελληνικού.
9	Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης & Ελέγχων	Οργάνωση και Λειτουργία του φορέα.
10	Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.)	Η νομιμότητα της αποζημίωσης που καταβλήθηκε σε υπάλληλο λόγω εξόδου από την εργασία, καθώς και των αμοιβών που του καταβλήθηκαν στη συνέχεια, βάσει συναφθεισών συμβάσεων.

Πίνακας 5: www.seedd.gr

5. Διεθνής Συνεργασία

Το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., εκτός από το βασικό έργο του, προσπαθεί να αναπτύξει διαύλους επικοινωνίας, πληροφόρησης και συνεργασίας με δημόσιες διοικήσεις άλλων κρατών και κυρίως χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή η διεθνής συνεργασία θα μπορούσε να ενδυναμώσει και να βελτιστοποιήσει την λειτουργία του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.. Επίσης, στις ενέργειες του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. περιλαμβάνονται συναντήσεις με ξένους ομολόγους, αμοιβαίες ανταλλαγές, διοργάνωση συνεδρίων και σεμιναρίων και υπογραφή 'πρωτοκόλλων επικοινωνίας'.

Συγκεκριμένα, τον Μάρτιο του 1999 το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. συμμετείχε στην ίδρυση και οργάνωση αντίστοιχου Σώματος Επιθεώρησης και Δημόσιας Διοίκησης στην Πορτογαλία, ενώ έχει διοργανώσει και διεθνές συνέδριο στην Αθήνα στο οποίο συμμετείχαν εκπρόσωποι από ευρωπαϊκά επιθεωρησιακά σώματα.

Επίσης, το Μάιο του 1998, ο πρώην Υπουργός Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Αλέκος Παπαδόπουλος και ο Γενικός Επιθεωρητής του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. Δημήτριος Σφήκας επισκέφθηκαν την Γενική Επιθεώρηση Διοίκησης (Inspection Generale de l'Administration – I.G.A) της Γαλλίας, όπου αποφασίστηκε η συνεργασία και οι ανταλλαγές μεταξύ των δύο Σωμάτων.

Ακόμα, διοργανώθηκε ημερίδα στην Αθήνα από το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. τον Οκτώβριο του 1998, με θέμα 'Συστήματα Ελέγχου και Έρευνες Αποδοτικότητας στη Δημόσια Διοίκηση', στο οποίο συμμετείχαν οι κεντρικοί ομιλητές Lean – Pierre Lemoine και Werner Gagneron από τη Γενική Επιθεώρηση Διοίκησης της Γαλλίας, ο Howard Rolfe από τη Μονάδα Αποδοτικότητας (Efficiency Unit – Cabinet Office) της Αγγλίας και ο Δημήτριος Σφήκας Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης της Ελλάδας.

Το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. έχει πραγματοποιήσει επισκέψεις σε ελεγκτικούς μηχανισμούς ευρωπαϊκών χωρών (Αγγλία, Γαλλία, Δανία, Νορβηγία, Πορτογαλία, Αυστρία, Φινλανδία, Ουγγαρία), προκειμένου να συζητήσουν θέματα εσωτερικού ελέγχου και

τεχνικές ελέγχου αποδοτικότητας και ποιοτικού ελέγχου στην δημόσια διοίκηση. Επιπρόσθετα, ξένες αντιπροσωπείες (π.χ. Κύπρος, Κίνα, Φινλανδία, Πορτογαλία) έχουν επισκεφθεί την χώρα μας, έτσι ώστε να ενημερωθούν για το θεσμικό πλαίσιο την αποστολή και τον τρόπο λειτουργίας του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ..

Κλείνοντας, το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. συμμετέχει σε διεθνείς διασκέψεις και συνέδρια όπως στο Συνέδριο του Διεθνούς Ινστιτούτου Διοικητικών Επιστημών (I.I.A.S.) στο Sunningdale της Αγγλίας (Ιούλιος 1999), με θέμα ‘ Διοικητικός Εκσυγχρονισμός και Έλεγχος Αποδοτικότητας στη Δημόσια Διοίκηση’ στο συνέδριο συμμετείχε ως επισκέπτης ομιλητής ο Δημήτριος Σφήκας Γενικός Επιθεωρητής του Σώματος Επιθεωρητών – Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης της Ελλάδας.²⁹

²⁹ Δημήτριος Ι. Σφήκας, το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. έκδοση ΥΠ. Εσωτ., Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα, Αύγουστος 1998

Επίλογος

«Είναι πανάρχαια αλήθεια ότι κάθε άνθρωπος, όταν έχει εξουσία, ωθείται στο να την καταχραστεί και φθάνει μέχρι εκεί όπου βρίσκει όρια».³⁰

Γίνεται σαφές ότι η ύπαρξη ορίων είναι απαραίτητη για τη σωστή λειτουργία της δημόσιας διοίκησης. Ο έλεγχος υπενθυμίζει στους υπαλλήλους ότι δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα όρια της νομιμότητας και ότι φαινόμενα διαφθοράς και παραβατικότητας έχουν επιπτώσεις.³¹

Όσον αφορά τα αίτια της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα, γίνεται λόγος για ηθική κατάπτωση και πνεύμα υλισμού που οδηγεί τους ανθρώπους στην καταπάτηση του δημόσιου συμφέροντος προς εξυπηρέτηση ιδιοτελούς σκοπού. Επίσης, επισημαίνεται η αναξιοκρατία στη στελέχωση δημοσίων θέσεων, το λεγόμενο πελατειακό σύστημα και η έλλειψη ανθρώπων με ήθος και ακεραιότητα. Η κατάχρηση εξουσίας και το λεγόμενο «δημοκρατικό έλλειμμα» συνιστούν επίσης λόγους εμφάνισης της διαφθοράς.³²

Το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. στοχεύει να καταπολεμήσει τη διαφθορά και τα φαινόμενα κακοδιοίκησης του δημόσιου τομέα, ως θεσμός όμως δρα κατασταλτικά. Αυτό σημαίνει ότι με τους ελέγχους που διενεργεί εντοπίζει τα 'κακώς κείμενα' και στη συνέχεια ασκούνται διώξεις και οι ένοχοι διώκονται ποινικά. Το θέμα όμως είναι να ληφθούν προληπτικά μέτρα έτσι ώστε να εξαλειφθούν τα φαινόμενα διαφθοράς και να αλλάξει ουσιαστικά η νοοτροπία των ανθρώπων.

Είναι απαραίτητο όλοι ως πολίτες μιας χώρας που θέλει να λέγεται ευνομούμενη και δημοκρατική, να κατανοήσουν ότι οι πελατειακές σχέσεις, οι δωροδοκίες, η διαφθορά εν γένει, ικανοποιεί πρόσκαιρα κάποιους ανθρώπους, βλάπτει όμως το σύνολο της κοινωνίας. Η παιδεία οφείλει να εμφυσήσει ιδανικά στους νέους να τους γαλουχήσει με αξίες τέτοιες που να αντιληφθούν ότι η νόμιμη οδός οδηγεί στην ομαλή κοινωνική συμβίωση. Αντίθετα, η διαφθορά έχει επιπτώσεις

³⁰ Μοντεσκιέ, 1994 Α:297

³¹ Βιβλίο «Δημόσια Διοίκηση», Μακροδημήτρης & Πραβίτα, σελ. 563

³² Μπιτζιλέγης, 2009:97

σε όλους τους τομείς της ζωής και πρέπει όλοι να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του προβλήματος.

Εν κατακλείδι, το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. έχει πολλή σημαντική δουλεία να πραγματοποιήσει καταπολεμώντας τυχόν αρνητικά φαινόμενα στο δημόσιο τομέα αλλά είναι σαφές ότι επιβάλλεται να γίνει ριζική μεταστροφή της κοινωνικής μας συνείδησης.³³³⁴³⁵

³³ Χρ, Τσουραμάνης, Οικονομία και Εγκληματικότητα, εκδόσεις Βασ. Ν. Κατσαρού, Αθήνα 2010 σελ 102-104

³⁴ Μοντεσκιέ, το Πνευμα των Νομων, том Α', Β', Φιλοσοφική και Πολιτική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 1994, σελ 47-48

³⁵ Αντ. Μακροδημήτρης και Μ.Η Πραβίτα, Δημόσια Διοίκηση Στοιχεία διοικητικής οργάνωσης, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2012, σελ.98

Βιβλιογραφία

Αιτιολογική Έκθεση στο Νομοσχέδιο «Διαφάνεια, Αξιοκρατία και Αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης»

(2015) Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.opengov.gr/types/wp-content/uploads/downloads/2015/12/aitiologikhesdia.pdf>

Αυλίδου Εύα, *Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ελληνική Δημόσια Διοίκηση (κεντρική και τοπική) είναι σήμερα εντονότερα από ποτέ*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.kollintzas.gr/%CE%A6%CE%91%CE%9A%CE%95%CE%9B%CE%9F%CE%A3%20%CE%94%CE%97%CE%9C%CE%9F%CE%A3%CE%99%CE%95%CE%A5%CE%A3%CE%95%CE%A9%CE%9D/%CE%95%CE%9B%CE%95%CE%A5%CE%98%CE%95%CE%A1%CE%9F%CE%A3%20%CE%A4%CE%A5%CE%A0%CE%9F%CE%A3/2010-1-25-%CE%95.%CE%A4-%>

Βενετσανοπούλου Γ. Μάρω (2014), *Κακοδιοίκηση και διαφθορά στη Δημόσια Διοίκηση. Ελεγκτικοί μηχανισμοί*, ΣΑΚΚΟΥΛΑ Α.Ε, Αθήνα Θεσ/νίκη.

ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο “Πρόγραμμα Διαύγεια”». Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://edu.klimaka.gr/nomothesia/diaforoi-nomoi/665-anarthsh-nomwn-praxewn-sto-diadiktyo.html>

Μακρυδημήτρης, Α., & Μιχαλόπουλος, Ν. (2000). *Εκθέσεις εμπειρογνομώνων για τη Δημόσια Διοίκηση 1950-1998*. Παπαζήση, Αθήνα.

Μακρυδημήτρης Αντ. & Πραβίτα Μ.-Ηλ., *Δημόσια Διοίκηση, Στοιχεία διοικητικής οργάνωσης*. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Α.Ε, Αθήνα Θεσ/νίκη.

Πρόγραμμα Διαύγεια. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CF%81%CF%8C%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1_%CE%94%CE%B9%CE%B1%CF%8D%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%B1

Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%8E%CE%BC%CE%B1_%CE%95%CF%80%CE%B9%CE%B8%CE%B5%CF%89%CF%81%CE%B7%CF%84%CF%8E%CE%BD-%CE%95%CE%BB%CE%B5%CE%B3%CE%BA%CF%84%CF%8E%CE%BD_%CE%94%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%B1%CF%82_%CE%94%CE%B9%CE%BF%CE%AF%CE%BA%CE%B7

Τσουραμάνης Χρ. (2010), *Οικονομία & Εγκληματικότητα*, Εκδόσεις ΒΑΣ. Ν. ΚΑΤΣΑΡΟΥ, Αθήνα

Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης - Δικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων, Δημόσια Διαβούλευση για το σχέδιο νόμου «*Διαφάνεια, Αξιοκρατία και Αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης*». Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.opengov.gr/types/?p=3195>

Παράρτημα

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2477/1997³⁶

(ΦΕΚ Α-59/18-4-1997)

Συνήγορος του Πολίτη και Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης.

Σώμα Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης

Άρθρο 6

Ίδρυση-Συγκρότηση

1. Συνιστάται Σώμα Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.), με αρμοδιότητα τη διενέργεια επιθεωρήσεων, έκτακτων ελέγχων και ερευνών με σκοπό τη διασφάλιση της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας της διοίκησης, ιδίως δε την επισήμανση φαινομένων κακοδιοίκησης, αδιαφανών διαδικασιών, αναποτελεσματικότητας, χαμηλής παραγωγικότητας και ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. είναι όργανο εσωτερικού ελέγχου της Δημόσιας Διοίκησης που υπάγεται στον Υπουργό Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Στην αρμοδιότητα του υπάγεται ο έλεγχος των υπηρεσιών: α) του Δημοσίου, β) των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμίδας και των επιχειρήσεων τους και γ) των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. δεν επιλαμβάνεται θεμάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών και του Σώματος Οικονομικών Επιθεωρητών του Υπουργείου Οικονομικών.
2. Το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. συγκροτείται από το Γενικό Επιθεωρητή και πενήντα (50) Επιθεωρητές - Ελεγκτές, οι οποίοι είναι μόνιμοι υπάλληλοι, αποσπώμενοι,

³⁶

<https://www.e-nomothesia.gr/kat-synegoros-tou-polite/n-2477-1997.html>

κατά παρέκκλιση από τις κείμενες διατάξεις, από δημόσιες υπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. κατηγορίας ΠΕ με βαθμό Α ή απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης με διετή τουλάχιστον υπηρεσία, οι οποίοι έχουν διακριθεί για την επαγγελματική τους κατάρτιση, την υπηρεσιακή επίδοση και το ήθος τους. Ειδικά για το Γενικά Επιθεωρητή απαιτείται ακόμη να έχει τα προσόντα προκειμένου να επιλεγεί προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης δημόσιας υπηρεσίας.

3. Ο Γενικός Επιθεωρητής και οι Επιθεωρητές και οι Επιθεωρητές - Ελεγκτές Δημόσιας Διοίκησης αποσπώνται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ύστερα από ιδιαίτερη για κάθε περίπτωση δημόσια πρόσκληση προς υποβολή υποψηφιοτήτων. Η πρόσκληση δημοσιεύεται σε δύο τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας και κοινοποιείται σε όλες τις υπηρεσίες της παρ. 1 του αριθμού 14 του ν. 2190/1994. Ο Γενικός Επιθεωρητής επιλέγεται από το Ειδικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο του άρθρου 29 του ν. 2190/1994.
4. Η απόσπαση των Επιθεωρητών - Ελεγκτών στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. διαρκεί τρία (3) έτη, δύναται να παραταθεί για άλλη μια τριετία και είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία του υπαλλήλου. Ο χρόνος της απόσπασης λογίζεται για κάθε συνέπεια ως χρόνος συνεχούς και πραγματικής υπηρεσίας στην οργανική θέση του υπαλλήλου. Ανάκληση της απόσπασης μπορεί να γίνει ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου ή για εξαιρετικούς λόγους ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του Γενικού Επιθεωρητή.
5. Οι αποσπώμενοι στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. λαμβάνουν το μισθό και όλες τις επιπλέον τακτικές αποδοχές, καθώς και τα κάθε είδους επιδόματα και απολαβές της οργανικής τους θέσης. Ο Γενικός Επιθεωρητής και οι Επιθεωρητές - Ελεγκτές λαμβάνουν επίσης ειδική πρόσθετη αμοιβή, που καθορίζεται κατά παρέκκλιση από τις κείμενες διατάξεις με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών και καταβάλλεται από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου

Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Η προβλεπόμενη εκτός έδρας αποζημίωση και τα οδοιπορικά έξοδα καταβάλλονται με χρηματικά εντάλματα προπληρωμής.